

SCHAT OP ZOLDER

SIERLIJK WIT

EEN KLEIN BORDJE MET HET OPSCHRIFT 'SCHOUWEN EN MOULUREN'. KALKSPOREN OP DE STOEP VOOR DE KOETSPOORT. VERWIJZINGEN NAAR DE WITTE WERELD DIE SCHUILGAAT ACHTER DE LANGGEREKTE GEVEL VAN DE PATRICIËRSWONING BIJ DE VISMARKT IN DE BELGISCHE STAD BRUGGE. POL STANDAERT WOONT EN WERKT ER. IN ZIJN ATELIERS VERVAARDIGT HIJ 'DECORATIEF STAFFWERK EN MOULUREN', OF, ZOALS HET IN NEDERLAND GENOEMD WORDT: LOFWERK EN ORNAMENTEN VAN GIPS.

Standaert had zijn opleiding tot beeldhouwer net afgerond toen het atelier van zijn vader een opdracht kreeg 'waarvan je er in je leven waarschijnlijk geen twee krijgt'. Het paleis van een Arabische sjeik moest volledig van 'stukwerk' worden voorzien. Als voorbeeld had de vorst het Paleis van Versailles voor ogen. "Alleen de engeltjesfiguren - waarmee de friezen van Versailles zijn overladen - moesten we vervangen door muziekinstrumenten, want de afbeelding van menselijke figuren is verboden in de islam", vertelt Pol Standaert. "Het was een opdracht waar je je als ambachtsman helemaal op kunt uitleven. Samen met mijn vader en drie werknemers ben ik er drie jaar mee bezig geweest."

ARCHIEVEN

De jaren dat ornamentale plafonds en schouwen werden weggetimmerd zijn voorbij. Eigenaars van monumentale panden laten het lofwerk restaureren of reconstrueren. En daarvoor kunnen ze ►

De ruime ateliers,
bedekt onder een
laag fijn wit kalkstof,
zijn vanaf het begin
van deze eeuw
ongewijzigd gebleven.

De grootste ruimte is
bestemd voor het
aanmaken van het
gips, de plaaster en
het trekken en gieten
van het stafflijsten.

'JE MOET JE ALS HET WARE STEEDS EEN BEETJE TERUG IN DE TIJD ZETTEN'

terecht bij dit ambachtelijke bedrijf in Brugge. Ook reparaties aan zandstenen ornamenten neemt Pol voor zijn rekening. Verdwenen of weggeërodeerde stukken worden waarheidsgetrouw gekopieerd of bijgewerkt. "Elke restauratie of opdracht is een uitdaging op zich. Je moet je als het ware telkens een beetje terug in de tijd zetten."

SCHATKAMER

Voor de ontwerpen of reconstructies doet Standaert vaak een beroep op zijn enorme archief met werktekeningen van bouwheren en kunstenaars uit vorige eeuwen. Met een zekere trots toont hij ons een groot, loodzwaar boek met prachtige gravures van het stukwerk in het Paleis van Versailles, dat hij gebruikte voor het paleis van de sjeik. Naar voorbeeld van deze gravures en aangepaste schetsen worden de ornamenten in was geboetseerd en daarvan worden de mallen gemaakt. "De manier waarop de gietmallen nu worden vervaardigd is zo ongeveer het enige waar de oude traditie heeft moeten plaatsmaken voor nieuwere technieken", zegt Standaert. "Een traditionele stukmal, het woord zegt het eigenlijk al, is opgebouwd uit allemaal kleine stukjes die als een puzzel in elkaar passen. Daar hebben we er nog heel wat van gestokeert op zolder. Soms gebruik ik ze nog wel - meer uit nostalgie en ambachtelijk plezier. Maar over het algemeen maken we nu gebruik van siliconen mallen. Die werken gemakkelijker en zijn langer bruikbaar."

Pol gaat ons voor naar de grote, middeleeuwse zolder, het heiligdom van de familie. De tijd lijkt er stil te hebben gestaan. Duizenden beeldhouwwerken, ornamenten, sierlijsten en stukmallen staan er kriskras door elkaar opgestapeld. Stof heeft zich genesteld in de zwerige krullen. Een onvervangbare schat voor wie zich bezig houdt met restauraties, want alle stijlen zijn vertegenwoordigd. Van Grieks en Romeins tot de oudste Lodewijk en de jongste Napoleon. Tussen deze getuigen van een rijk, Europees bouwverleden wordt onze aandacht getrokken door een opmerkelijke reeks vissen. "Die zijn gegoten door mijn grootvader", zegt Pol. "Hij mocht graag experimenteren. Het zijn afgietsels van verse vissen, die hij hier op de vismarkt haalde. Hij was ook beeldhouwer en heeft jarenlang gewerkt in Londen en Parijs. Rond de eeuwwisseling heeft hij zich hier in dit pand gevestigd en ging zich toeleggen op het vervaardigen van mouluren, gegoten gipsornamenten, en decoratief staffwerk. Staff is de technische verzamelnaam voor gips dat is versterkt met sisal vezels of jute." En dat ambacht wordt nu door zijn kleinzoon, met nog evenveel liefde en passie voor het vak, op de traditioneel ambachtelijke wijze voortgezet. ●

TEKST: KAT DE BAERDEMAEKER, FOTOGRAFIE: LUC WAUMAN.

Atelier Standaert is gevestigd aan de Witte Leertouwerstraat 48, 8000 Brugge, België. Telefoon: 00 32 50 33 27 32.

De grote zolder is de schatkamer van atelier Standaert. Duizenden beeldhouwwerken, ornamenten en sierlijsten staan er opgeslagen. Bij restauraties leveren oude gravures de nodige informatie.